

**İLETİŞİM VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
KAMUOYU ARAŞTIRMALARI KOORDİNATÖRLÜĞÜ**

**2023 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ MART 2023
ARAŞTIRMASI**

MART 2023

İÇİNDEKİLER

.....	i
Giriş.....	1
1. Araştırmaya Katılanların Sosyo Demografik Özellikleri	2
2. Türkiye Gündemi.....	3
2.1. Türkiye'nin En Önemli Sorunu	3
2.2. Kahramanmaraş Depremlerinde Siyasal İktidarın Performansı.....	6
2.3. Kahramanmaraş Depremlerinde Millet İttifakının Performansı	6
2.4. Millet İttifakı Aday Belirleme Krizi	7
3. Cumhurbaşkanı Adayları Hakkındaki Algılar	9
3.1. Kuşatıcı Politika İzleyen Aday.....	9
3.2. Türkiye'nin Sorunlarını Kim Çözer?	9
3.3. Seçimi Hangi Aday Kazanır?	10
4. Partilerin Oy Dağılımlarıyla İlgili Analizler.....	12
5. Cumhurbaşkanı Adaylarının Oy Dağılımlarıyla İlgili Analizler	16
SONUÇ	25

GRAFİKLER LİSTESİ

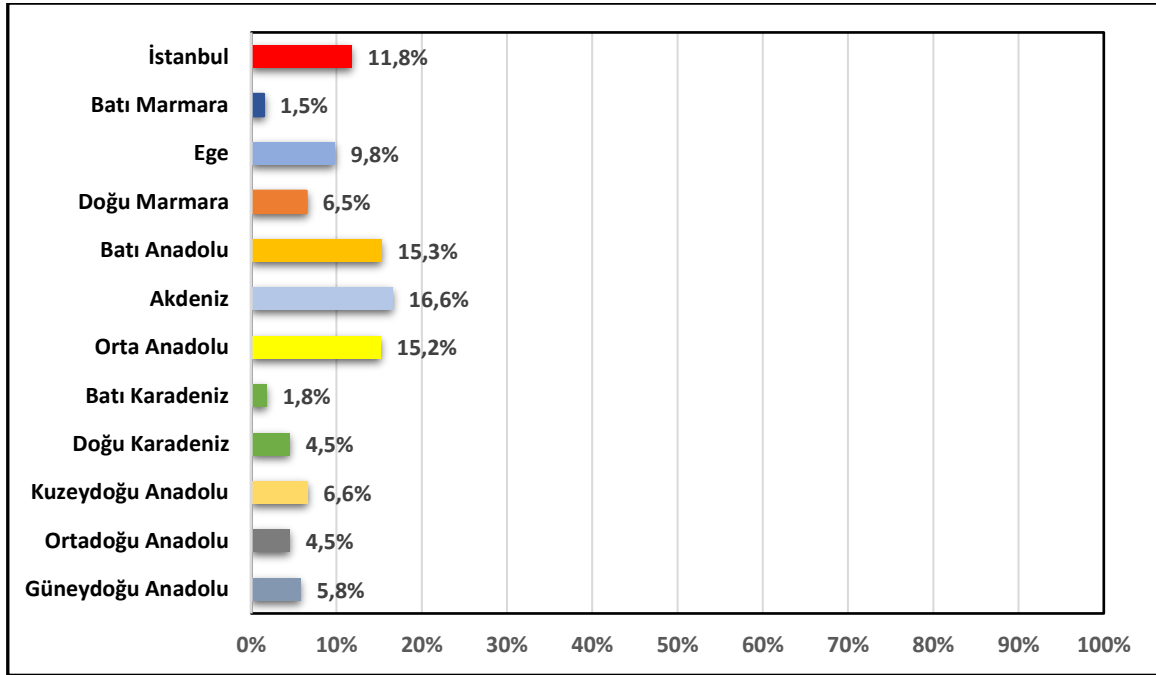
Grafik 1. Araştırmaya Katılanların DÜZEY 1 Bölgelerine Göre Dağılımı	1
Grafik 2. Araştırmaya Katılanların Eğitim Düzeyleri.....	2
Grafik 3. Araştırmaya Katılanların Yaş Dağılımları	2
Grafik 4. Araştırmaya Katılanların Siyasal Bilgiye Erişme Araçları.....	3
Grafik 5. Araştırmaya Katılanlara Göre Türkiye'nin En Önemli Sorunu.....	4
Grafik 6. Türkiye'nin Sorunları ve Adayların Oy Dağılımı	5
Grafik 7. Kahramanmaraş Depremlerinde Siyasal İktidarın Performansı	6
Grafik 8. Kahramanmaraş Depremlerinde Millet İttifakının Performansı.....	6
Grafik 9. Aday Belirleme Krizi ve Millet İttifakı Oyları	7
Grafik 10. Krizde Millet İttifakının Oyları ve Adayların Oy Dağılımları.....	8
Grafik 11. Türkiye'nin Bütün Açısından Kuşatıcı Siyaset İzleyen Aday	9
Grafik 12. Türkiye'nin Sorunlarını Çözecek Yeterliliğe Sahip Aday	10
Grafik 13. Seçimi Kazanacak Aday Algısı	10
Grafik 14. Seçimi Kim Kazanacak Algısı ve Adayların Oy Dağılımı	11
Grafik 15. Partilerin Oy Dağılımları (Kararsızlar Dağıtılmadan)	12
Grafik 16. Katılımcıların Asla Oy Vermeyecekleri Parti	13
Grafik 17. Oy Verilecek Parti ve Adayların Oy Dağılımları.....	14
Grafik 18. Asla Oy Verilmeyecek Parti ve Adayların Oy Dağılımları	15
Grafik 19. Oy Verilecek Aday	16
Grafik 20. Katılımcıların Asla Oy Vermeyecekleri Aday	17
Grafik 21. Katılımcıların KILIÇDAROĞLU'na Asla Oy Vermeme Nedenleri	17
Grafik 22. Katılımcıların ERDOĞAN'a Asla Oy Vermeme Nedenleri	18
Grafik 23. Adaylar OY Dağılım ve Asla Oy Verilmeyecek Aday	19
Grafik 24. Katılımcıların Eğitim Düzeyleri ve Adayların Oy Dağılımı	21
Grafik 25. Katılımcıların Yaş Düzeyi ve Adayların Oy Dağılımı	22
Grafik 26. Katılımcıların Siyasal Bilgiye Erişme Araçları ve Adayların Oy Dağılımı	23
Grafik 27. TUIK Düzey 1 Bölgeleri ve Adayların Oy Dağılımı	24

Giriş

Bu araştırma 2023 Yılında gerçekleştirilecek olan Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Seçimi öncesinde seçmenlerin eğilimlerinin tanımlanması amacıyla İletişim ve Toplum Araştırmaları Merkezi tarafından 11 Mart 2023 ve 22 Mart 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri ekonomik yetersizlikler nedeniyle çevrimiçi ve dijital doğrudan postalama tekniği ile toplanmıştır. Bu nedenle araştırmada olasılıksız örneklem kullanılmıştır. Dolayısıyla bu araştırmada aday ya da partilerin oy dağılımlarıyla ilgili yapılacak tahminlerde araştırmaya katılanların bölgesel dağılımlarının dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca araştırma seçmen eğilimlerinin tespiti açısından önemli veriler sunmaktadır.

Araştırma 1115 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 72 ilden katılım sağlanmıştır. Aşağıda araştırmaya katılanların TÜİK Düzey 1 Bölgelerine göre dağılımları aşağıda grafik olarak verilmiştir.

Grafik 1. Araştırmaya Katılanların DÜZEY 1 Bölgelerine Göre Dağılımı

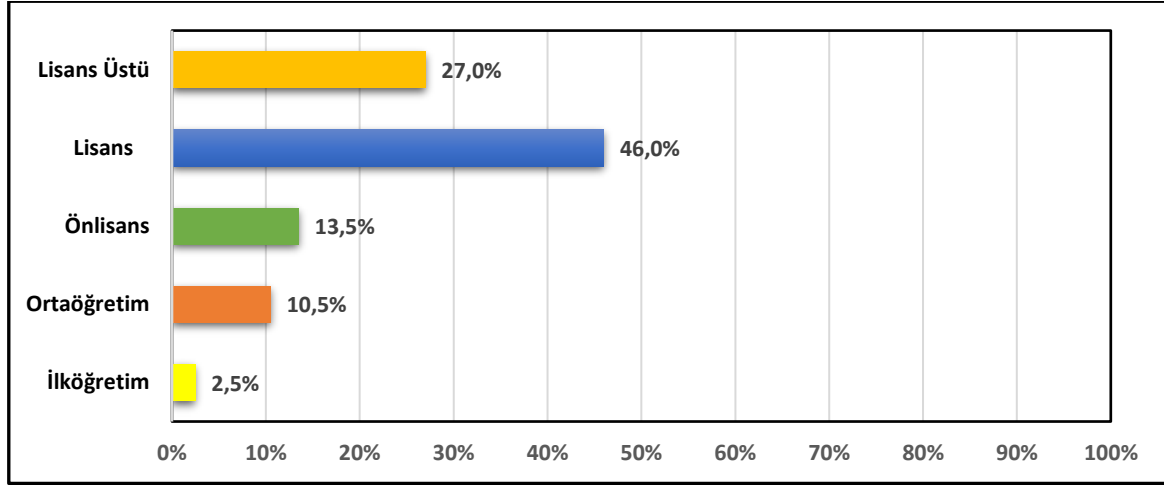

Araştırmaya katılanların yaklaşık yüzde 25'i Konya, Karaman, Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir, Kayseri, Sivas, Yozgat, Erzurum, Erzincan, Bayburt, Malatya, Elazığ, Bingöl gibi illerin yer aldığı bölgeler oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu bölgelerdeki seçmenin daha muhafazakar ve milliyetçi bir eğilime sahip olduğu bilinmektedir. Bu bakımdan aday ya da partilerin oylarının değerlendirilmesinde bu dağılımlar dikkate alınmalıdır.

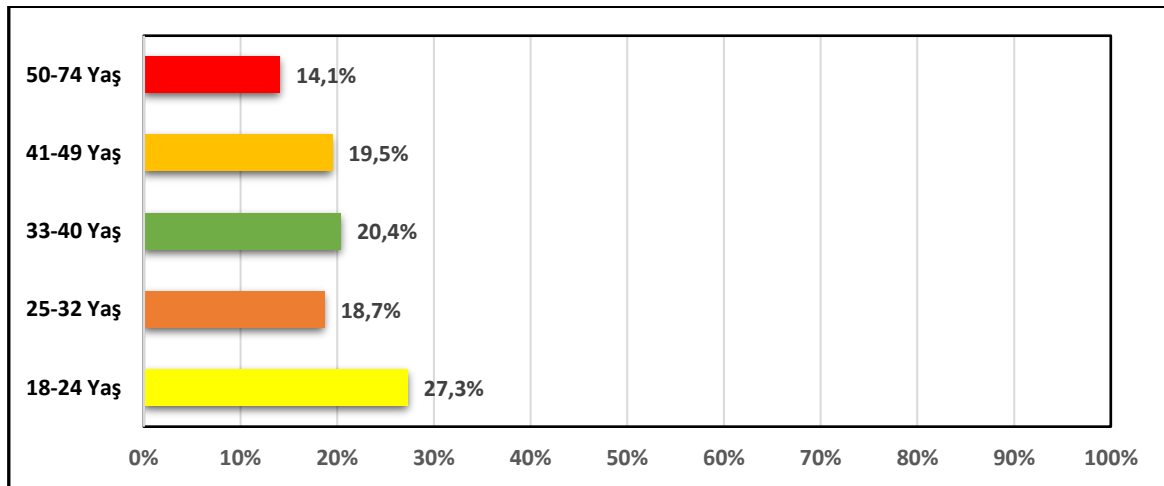
1. Araştırmaya Katılanların Sosyo Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılanların eğitim düzeyleri ve yaş dağılımları Grafik 2 ve Grafik 3'te gösterilmektedir. Bunu göre genel olarak bakıldığında araştırmaya katılanların çoğunluğunun lisans ve üstü eğitime sahip oldukları ve 35 yaş altında yer alan seçmenlerden oluştuğu görülmektedir.

Grafik 2. Araştırmaya Katılanların Eğitim Düzeyleri

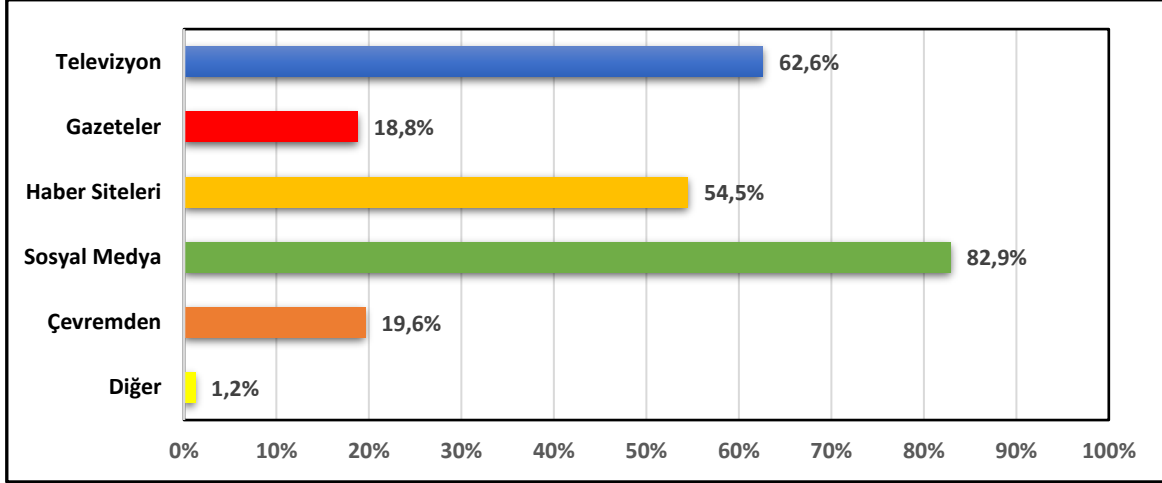

Grafik 3. Araştırmaya Katılanların Yaş Dağılımları

Araştırmaya katılanların siyasal bilgiye erişmek için kullandıkları araçlar çoklu tercih yapılan bir ölçekle ölçümlenmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların yüzde 82,9'u siyasal bilgiye sosyal medya aracılığıyla ulaştığını söylerken yüzde 62,6'sı televizyon, yüzde 54,5'i haber siteleri yüzde 19,6'sı çevresi, yüzde 18,8'i gazeteler ve yüzde 1,2'si diğer araçlar aracılığıyla siyasal bilgiye eriştiğini belirtmiştir. Bu veriler araştırmaya katılanların güçlü bir çoğunlukla internet mecralarını kullandıklarını göstermektedir.

Grafik 4. Araştırmaya Katılanların Siyasal Bilgiye Erişme Araçları

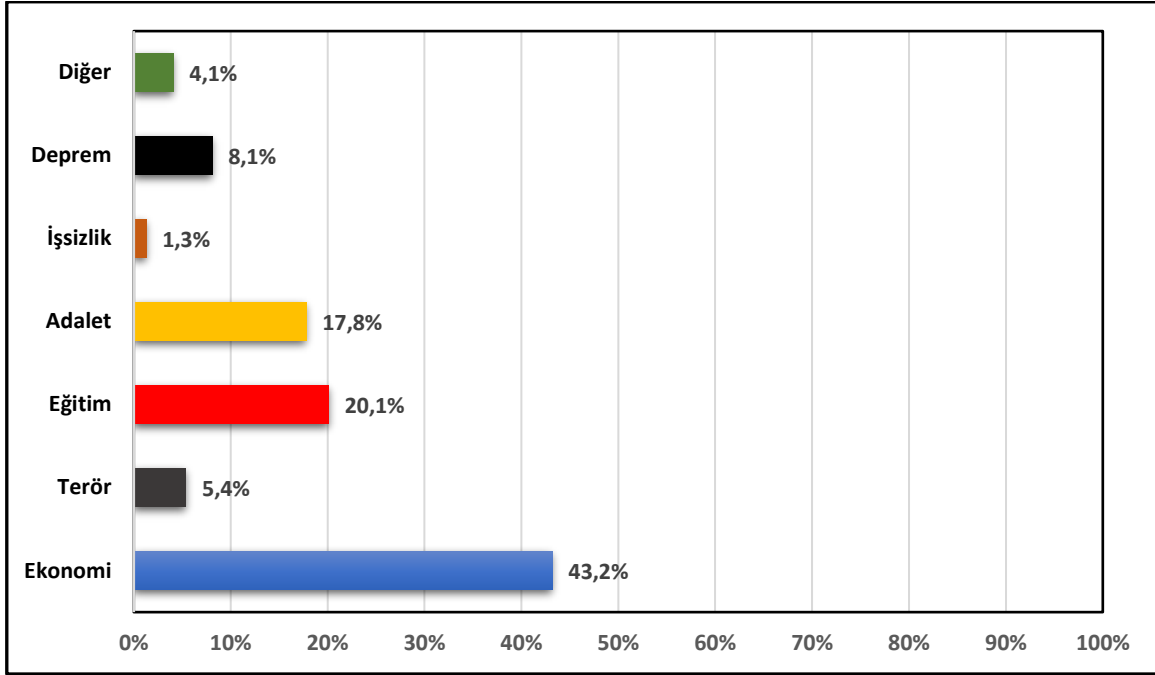
2. Türkiye Gündemi

Araştırmada veri toplama başlangıcında Türkiye'nin gündemleriyle ilgili sorulara yer almıştır. Buna göre araştırmaya katılanların görüşleri aşağıda sıralanmıştır.

2.1. Türkiye'nin En Önemli Sorunu

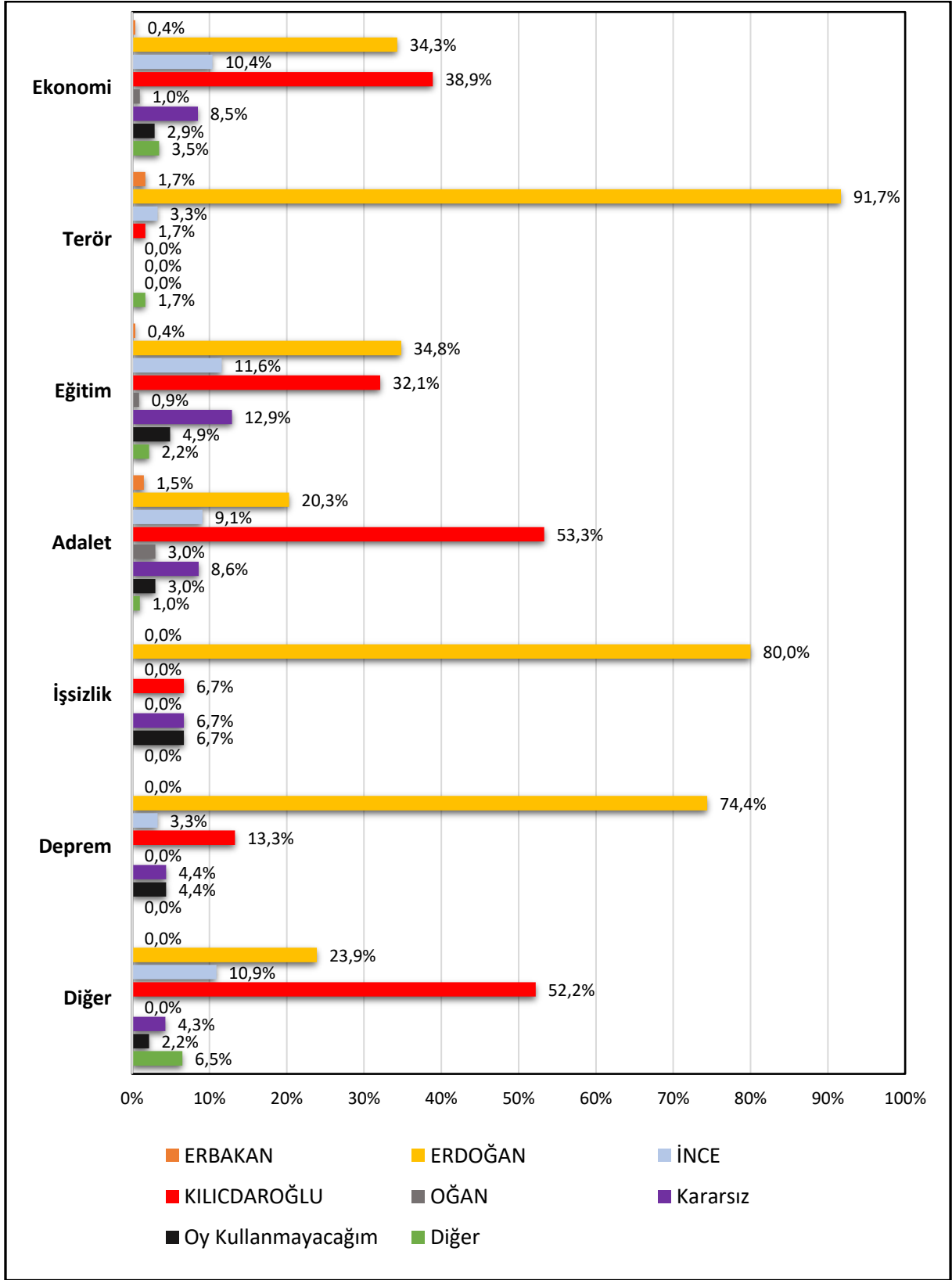
Araştırmaya katılanlar Türkiye'nin en önemli sorunu olarak ekonomiyi görmekteler. İletişim ve Toplum Araştırmaları Merkezi (İTAM) olarak Aralık 2022'de gerçekleştirdiğimiz bir önceki araştırmada deprem konusu soru seçeneklerinde sunulmamıştı. O araştırmada "ekonomi" başlığı araştırmaya katılanların yüzde 57,6 tarafından Türkiye'nin en önemli sorunu olarak görülmüştü. Bu araştırmada ise "deprem" başlığı ölçüm seçeneği olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla bu araştırmada araştırmaya katılanların %43,2'si "ekonomi" başlığını Türkiye'nin en önemli sorunu olarak görürken, "deprem" başlığı araştırmaya katılanların yüzde 8,1'i tarafından Türkiye'nin en önemli sorunu olarak dile getirilmiştir (Grafik 5).

Grafik 5. Araştırmaya Katılanlara Göre Türkiye'nin En Önemli Sorunu

Türkiye'nin en önemli sorunu ve Cumhurbaşkanı adaylarının oy dağılımları karşılaştırıldığında ortaya çıkan bazı önemli sonuçlara bakıldığında Türkiye'nin en önemli sorununu "ekonomi" olarak görenlerin yüzde 38,9'u Kemal KILIÇDAROĞLU'na, yüzde 34,3'ü Recep Tayyip ERDOĞAN'a ve yüzde 10,9'u Muharrem İnce'ye oy vereceğini belirtmiştir. Türkiye'nin sorununun "Terör" olarak görenlerin yüzde 91,7'si Recep Tayyip ERDOĞAN'a oy vereceğini belirtmiştir. Türkiye'nin en önemli sorunu olarak "adalet" başlığını tercih edenlerin yüzde 53,3'ü Kemal KILIÇDAROĞLU'na oy vereceğini belirtirken yüzde 20,3'ü Recep Tayyip ERDOĞAN'a oy vereceğini söylemiştir. Ayrıca Türkiye'nin en önemli sorununu "işsizlik" olarak görenlerin yüzde 80'i ve "deprem" olarak görenlerin yüzde 74,4'ü Recep Tayyip ERDOĞAN'a oy vereceğini belirtmiştir. Diğer sonuçlar için **Grafik 6'ya** bakınız.

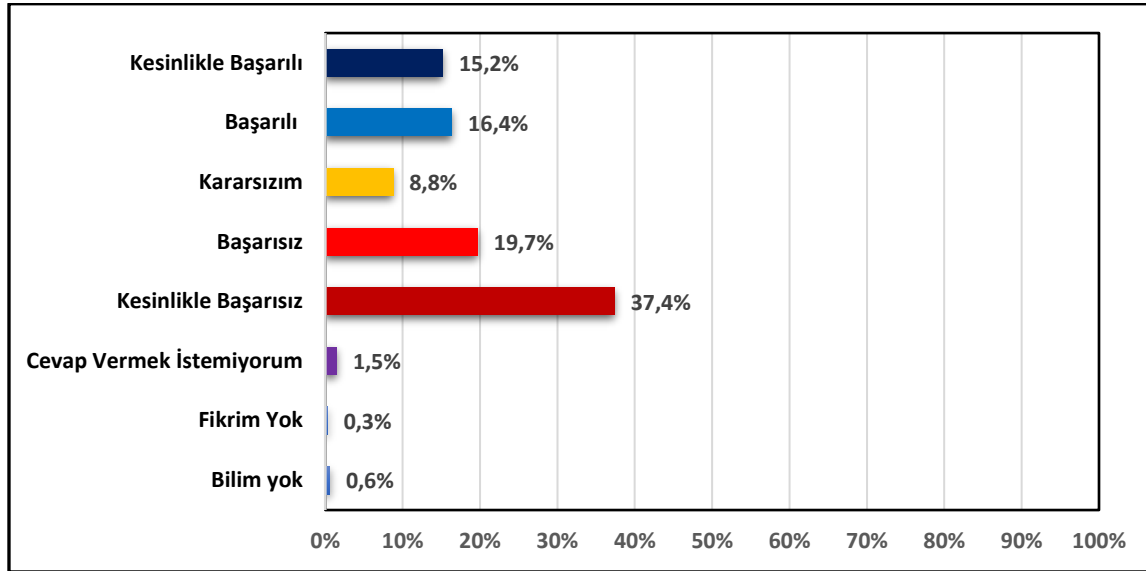
Grafik 6. Türkiye'nin Sorunları ve Adayların Oy Dağılımı

2.2. Kahramanmaraş Depremlerinde Siyasal İktidarın Performansı

Türkiye yakın tarihinin en büyük depremleri arasında yer alan ve 6 Şubat 2023 Tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremlerde siyasal iktidarın performansı değerlendirildiğinde araştırmaya katılanların yüzde 57,1'i iktidarı başarısız bulurken yüzde 31,6'si başarılı bulmuştur (Grafik 7).

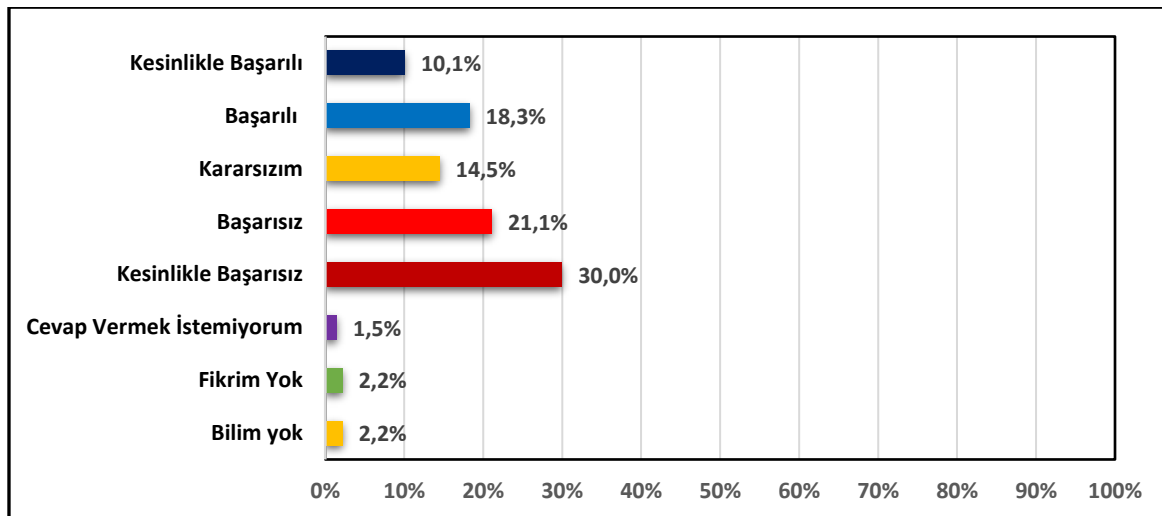
Grafik 7. Kahramanmaraş Depremlerinde Siyasal İktidarın Performansı

2.3. Kahramanmaraş Depremlerinde Millet İttifakının Performansı

Araştırmaya katılanların yüzde 51,1'i Millet İttifakının Kahramanmaraş merkezli depremlerdeki performansını başarısız bulurken yüzde 28,4'ü başarılı bulmuştur (Grafik 8).

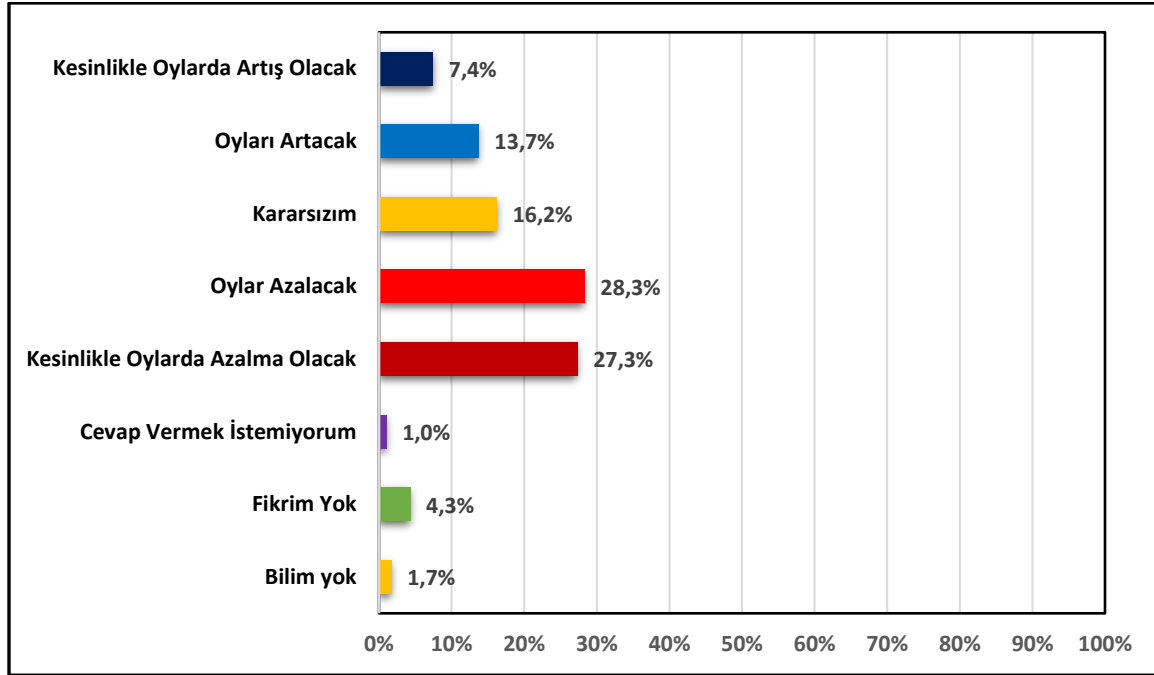
Grafik 8. Kahramanmaraş Depremlerinde Millet İttifakının Performansı

2.4. Millet İttifakı Aday Belirleme Krizi

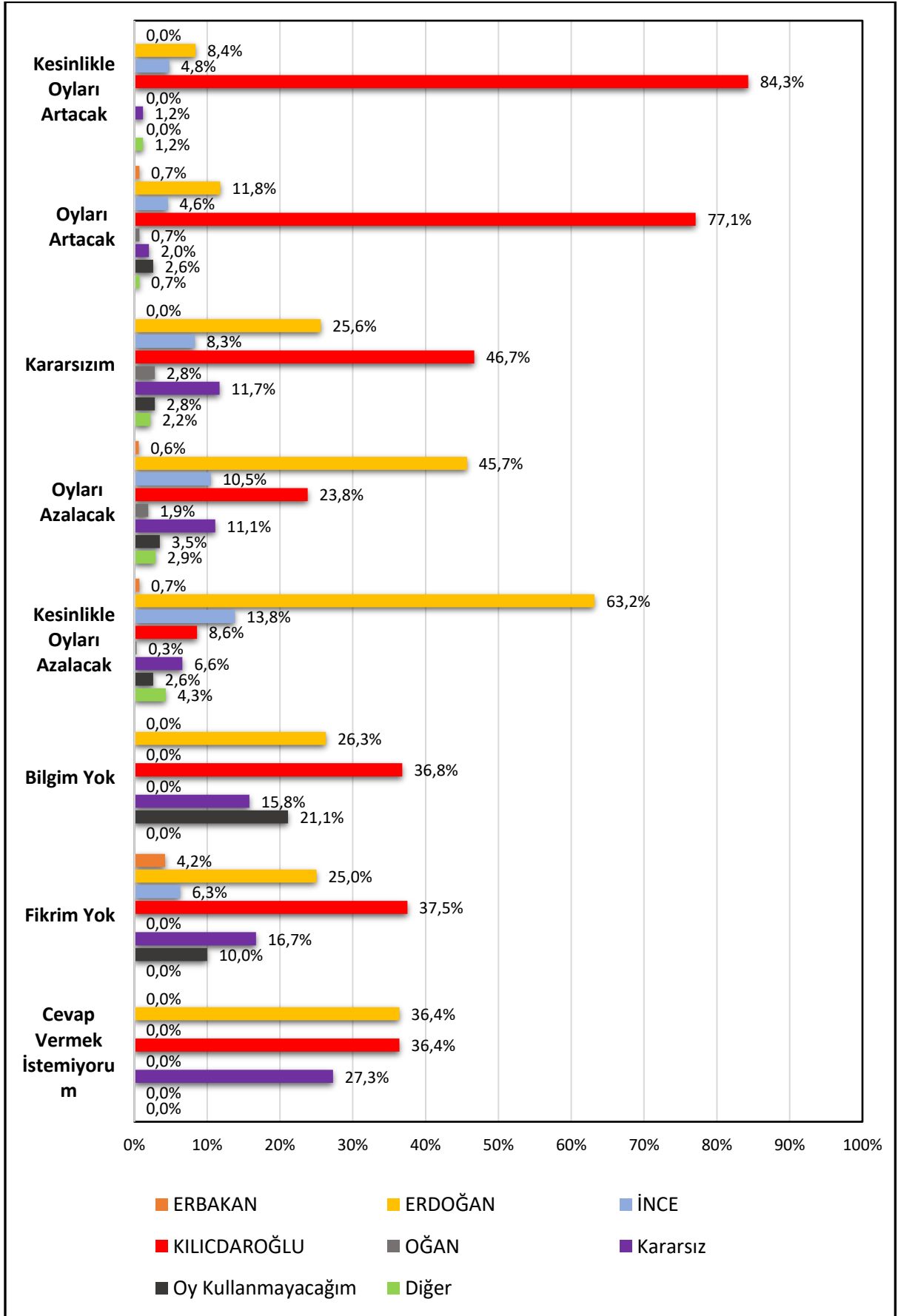
Araştırmada ele alınan gündemlerden bir diğeri de Millet İttifakının Cumhurbaşkanı adayı belirleme krizi Millet İttifakının oylarında nasıl bir değişim yarattığı konusudur. Buna göre araştırmaya katılanların yüzde 55,6'sı yaşanan kriz nedeniyle millet ittifakının oylarının azalacağını belirtmiştir. Buna karşın yüzde 28'i oyların kriz sonrasında artacağını ifade etmiştir (Grafik 9).

Grafik 9. Aday Belirleme Krizi ve Millet İttifakı Oyları

Kriz nedeniyle Millet İttifakının oylarında meydana gelecek değişim algısı ile Cumhurbaşkanı Adaylarının oy dağılımları karşılaştırıldığında Millet İttifakının “**kesinlikle oyları artacak**” diyenlerin yüzde 84,3’ü KILIÇDAROĞLU’na, yüzde 8,4’ü ERDOĞAN’a oy vereceğini söylerken; “**oylar artacak**” diyenlerin yüzde 71,7’si KILIÇDAROĞLU’na, 11,8’i ERDOĞAN’a oy vereceğini belirtmiştir. Millet İttifakının “**oyları kesinlikle azalacak**” diyenlerin yüzde 63,2’si ERDOĞAN’a, yüzde 13,8’i İNCE’ye, yüzde 8,6’sı KILIÇDAROĞLU’na oy vereceğim derken; “**oyları azalacak**” diyenlerin yüzde 45,7’si ERDOĞAN’a, yüzde 23,8’i KILIÇDAROĞLU’na ve yüzde 10,5’i İNCE’ye oy vereceğini belirtmiştir. Ayrıntılı sonuçlara **Grafik 10**’dan bakılabilir.

Grafik 10. Krizde Millet İttifakının Oyları ve Adayların Oy Dağılımları

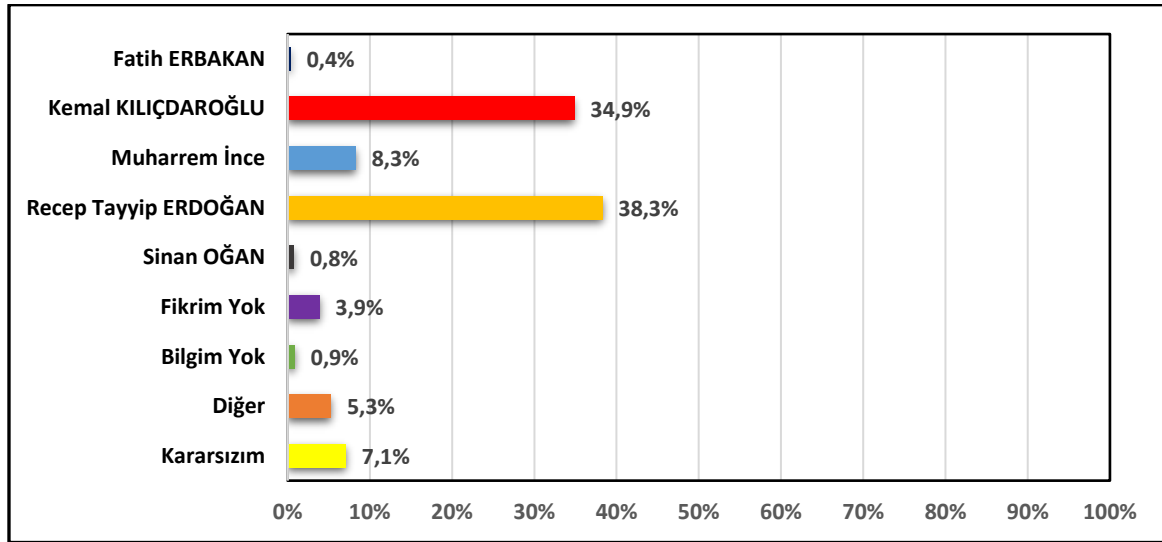
3. Cumhurbaşkanı Adayları Hakkındaki Algılar

Araştırmada Cumhurbaşkanı adaylarıyla ilgili seçmenlerin seçmen davranışları açısından önemli olduğu düşünülen bazı algıları ölçülmüştür. Bu kapsamdaki araştırma sonuçları aşağıda sıralanmıştır.

3.1. Kuşatıcı Politika İzleyen Aday

Araştırmaya katılanların yüzde 38,3'ü Türkiye'nin bütünü açısından ERDOĞAN'ın daha kuşatıcı bir siyaset izlediğini belirtirken, yüzde 34,9'u KILIÇDAROĞLU'nun izlediği siyasetin daha kuşatıcı olduğunu belirtmiştir. Kararsızların oranı yüzde 7,1' olarak gerçekleşmiştir (Grafik 11).

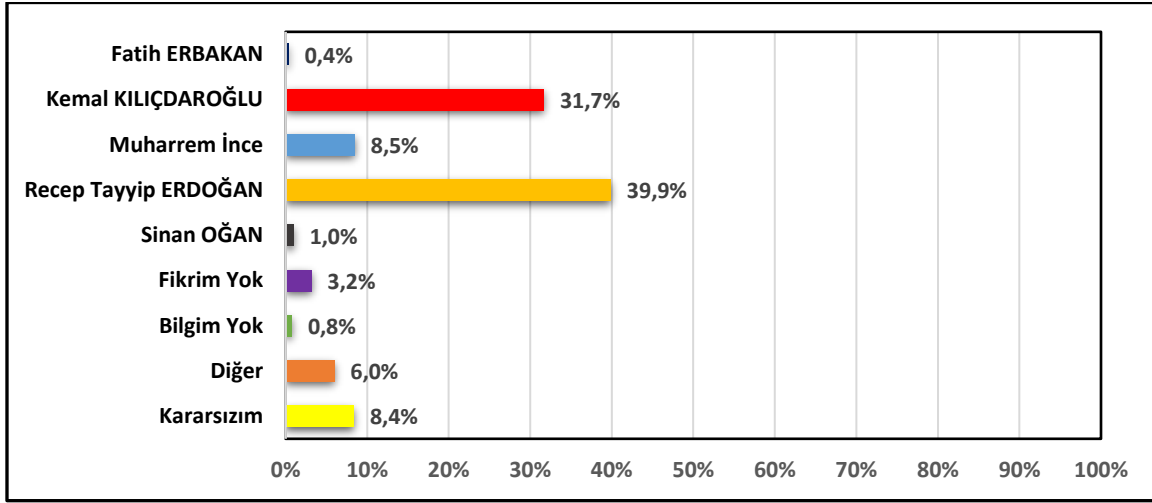
Grafik 11. Türkiye'nin Bütün Açısından Kuşatıcı Siyaset İzleyen Aday

3.2. Türkiye'nin Sorunlarını Kim Çözer?

Türkiye'nin sorunlarının ERDOĞAN tarafından çözüleceğini düşünenlerin oranı yüzde 39,9 olarak gerçekleşirken; KILIÇDAROĞLU tarafından çözüleceğini söyleyenlerin oranı yüzde 31,7 olarak gerçekleşmiştir. Kararsızların oranı yüzde 8,4 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 13).

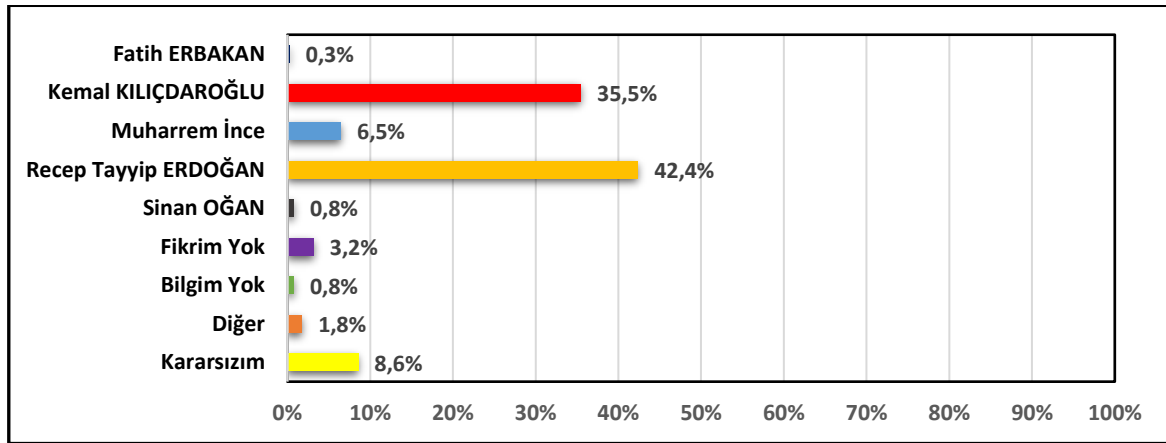
Grafik 12. Türkiye'nin Sorunlarını Çözecek Yeterliliğe Sahip Aday

3.3. Seçimi Hangi Aday Kazanır?

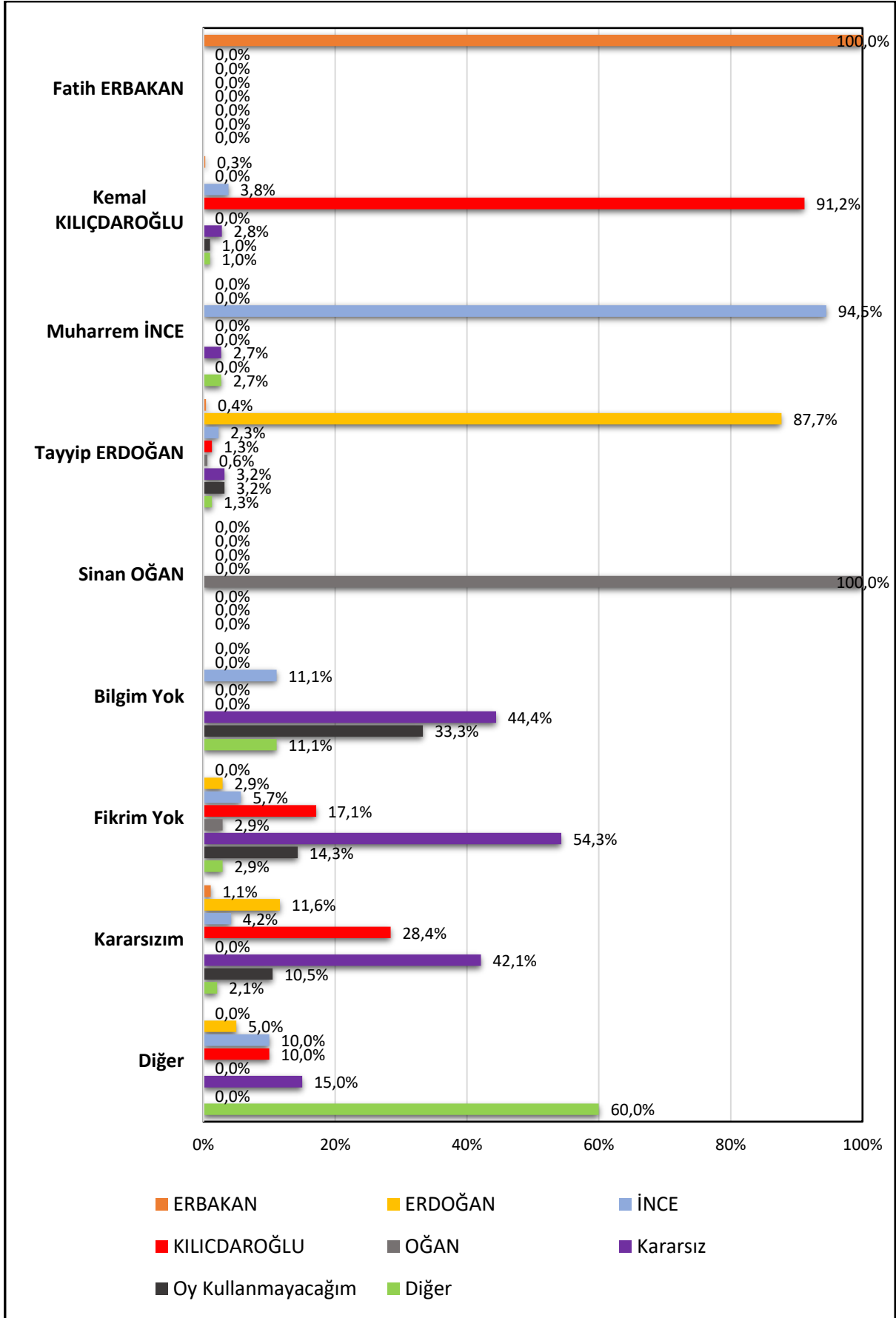
Araştırmaya katılanların yüzde 42,4'ü Cumhurbaşkanlığı seçimini ERDOĞAN'ın kazanacağı algısına sahipken; yüzde 35,5'i KILIÇDAROĞLU'nun kazanacağını düşünmektedir. Kararsızların oranı ise yüzde 8,6 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 13. Seçimi Kazanacak Aday Algısı

Cumhurbaşkanlığı seçimini kim kazanır algısı ile adayların oy dağılımları karşılaştırıldığında seçimleri ERDOĞAN'ın kazanacağını söyleyenlerin yüzde 87,7'si yine ERDOĞAN'a oy vereceğini söylerken; KILIÇDAROĞLU'nun kazanacağını söyleyenlerin yüzde 91,2'si yine KILIÇDAROĞLU'na oy vereceğini belirtmiştir. Dolayısıyla Erdoğan'ın seçimi kazanacağını düşünenlerin KILIÇDAROĞLU'na göre daha yüksek bir oranda başka adaylara oy verdiği görülmektedir. Dolayısıyla diğer adaylarla kıyaslandığında ERDOĞAN daha yüksek bir oranla başka adaylara oy verecek olan seçmenlerce de seçimi kazanır algısı oluşturmaktadır. Ayrıntılı sonuçlara Grafik 14'ten bakılabilir.

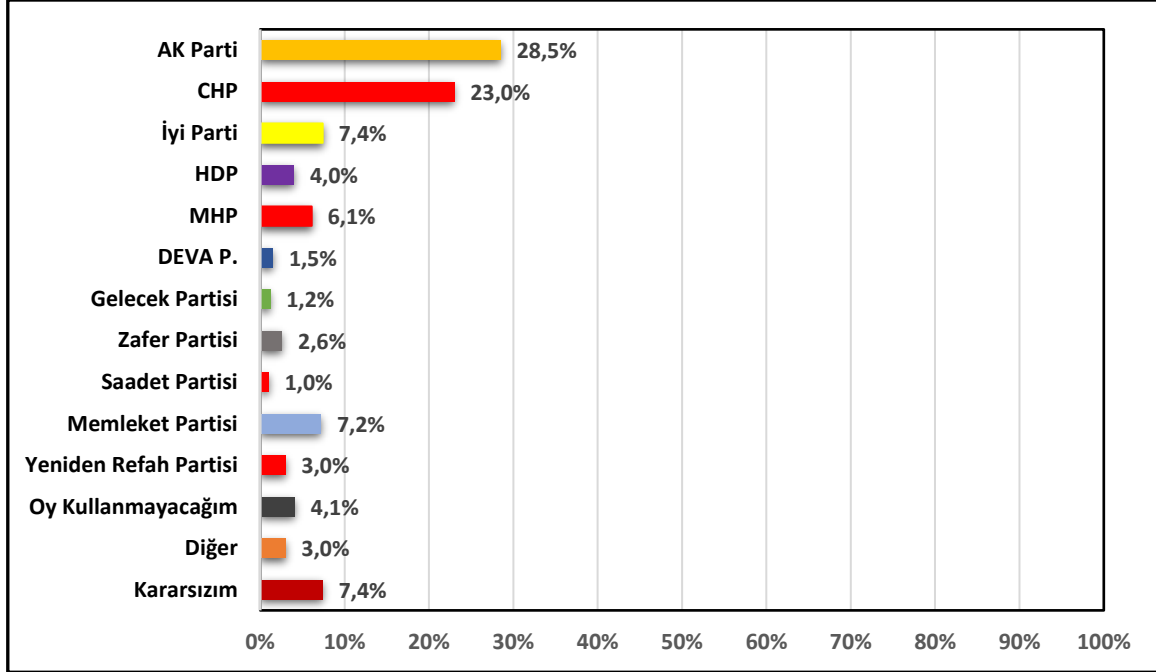
Grafik 14. Seçimi Kim Kazanacak Algısı ve Adayların Oy Dağılımı

4. Partilerin Oy Dağılımlarıyla İlgili Analizler

Araştırmaya katılanların ilk seçimde oy verecekleri partiler ile ilgili dağılımlar ve karşılaştırmalar aşağıda verilmektedir.

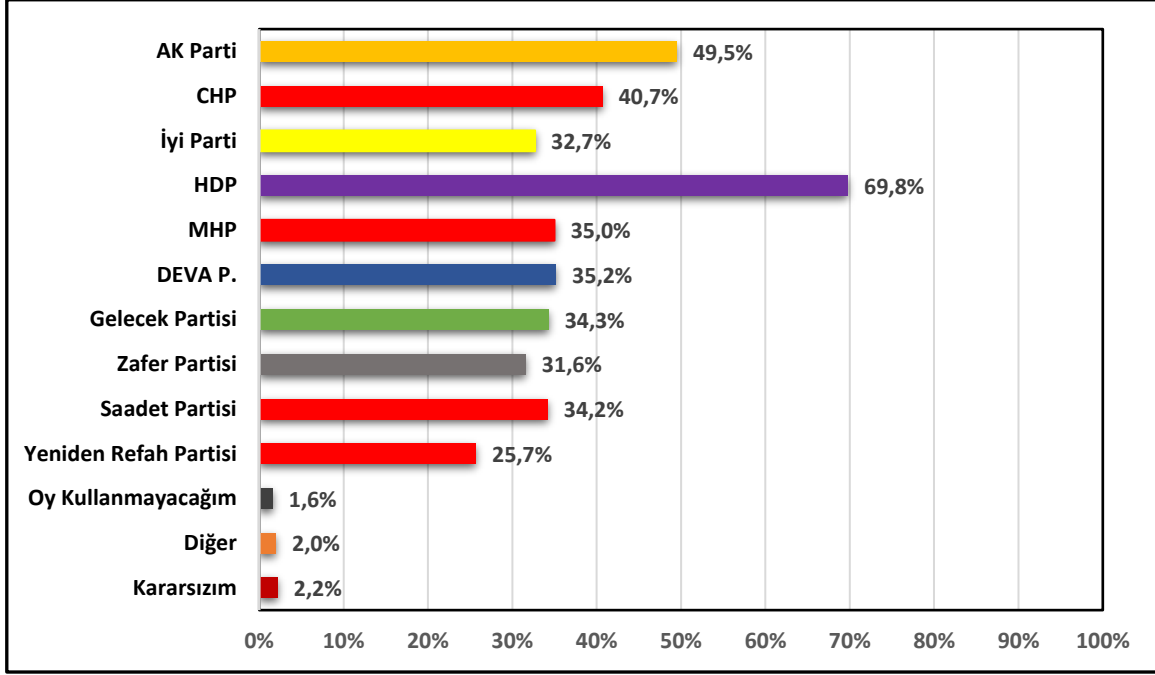
Grafik 15. Partilerin Oy Dağılımları (Kararsızlar Dağıtılmadan)

Araştırmada “Bu pazar seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?” sorusuna verilen cevaplar grafik 15’te verilmiştir. Sonuçlara göre kararsızlar dağıtılmadan Ak Parti yüzde 28.5, CHP YÜZDE 23, İyi Parti yüzde 7.4, Memleket Partisi yüzde 7,2, MHP yüzde 6.1, HDP yüzde 4, Yeniden Refah Partisi Yüzde 3, Zafer Partisi Yüzde 2.6, DEVA P. Yüzde 1.5, Gelecek Partisi yüzde 1.2, Saadet Partisi yüzde 1, Kararsızlar yüzde 7.4, oy kullanmayacağım diyenler ise yüzde 4.1 olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuçlara göre özellikle HDP’nin oy oranının gerçek seçim sonuçları ve diğer araştırmalara göre düşük olduğu görülmektedir. Bunun nedeni Grafik 1’e bakılarak değerlendirilebilir. Grafik 1’e bakıldığında araştırmaya katılanların çoğunlukla Türkiye’nin İç bölgelerinden olduğu görülmektedir. Dolayısıyla araştırmaya katılanların çoğunlukla milliyetçi ve muhafazakar seçmenlerin yoğun olduğu bölgelerden gerçekleştiği söylenebilir.

Araştırmada katılımcılara asla vermeyecekleri parti sorulmuş ve çoklu tercih yapabilecekleri belirtilmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların yüzde 69,8’i HDP’ye, yüzde 49,5’i AK Parti’ye, yüzde 40,7’si CHP’ye, yüzde 35’i MHP’ye, yüzde 35,2’si DEVA P., yüzde 34,3’ü Gelecek Partisi’ne, yüzde 34,2’si Saadet Partisine, yüzde 32,7’si İyi Parti’ye, yüzde 31,6’si Zafer Partisi’ne ve yüzde 25,7’si Yeniden Refah Partisi’ne asla vermeyeceğini belirtmiştir (Grafik 16).

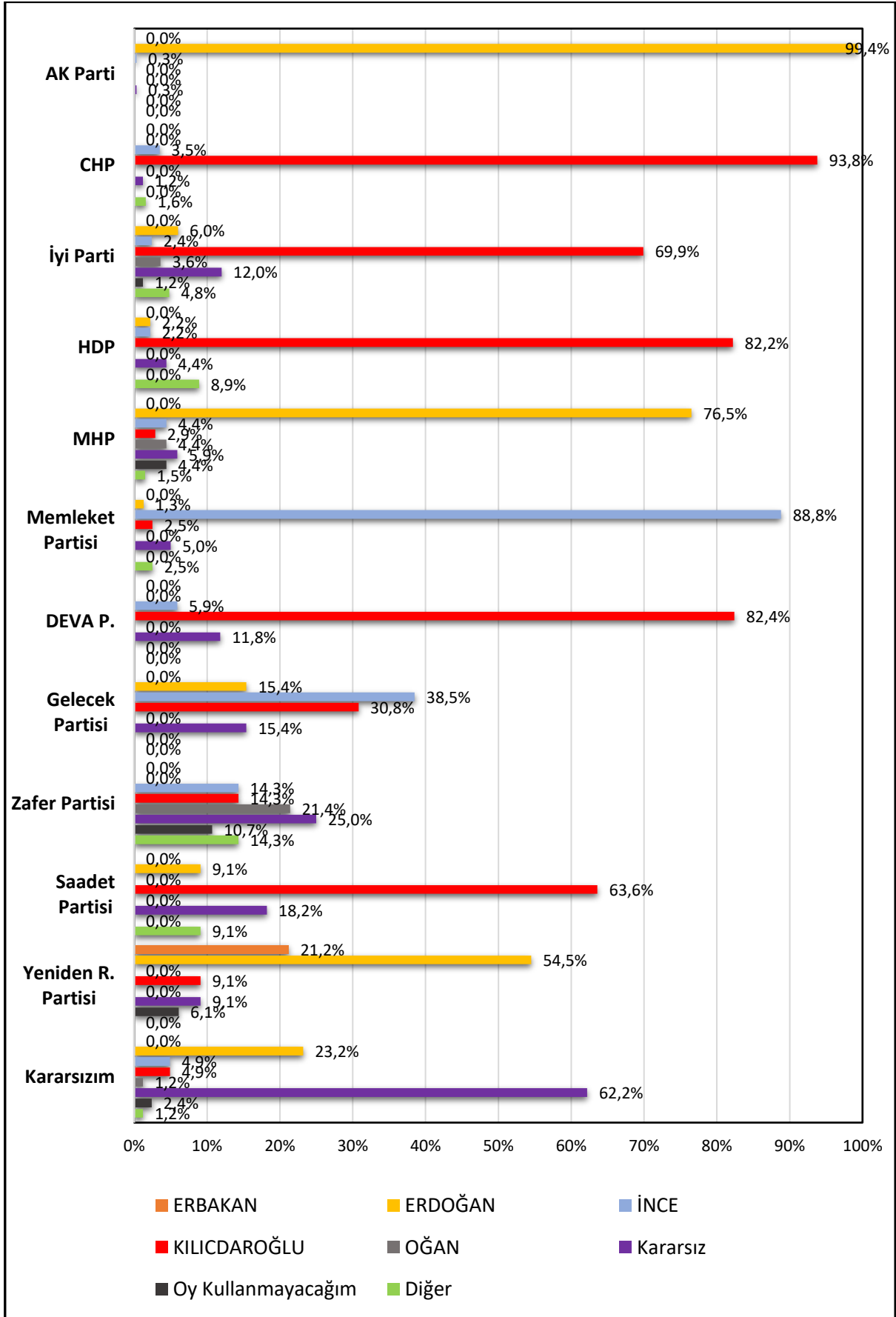
Grafik 16. Katılımcıların Asla Oy Vermeyecekleri Parti

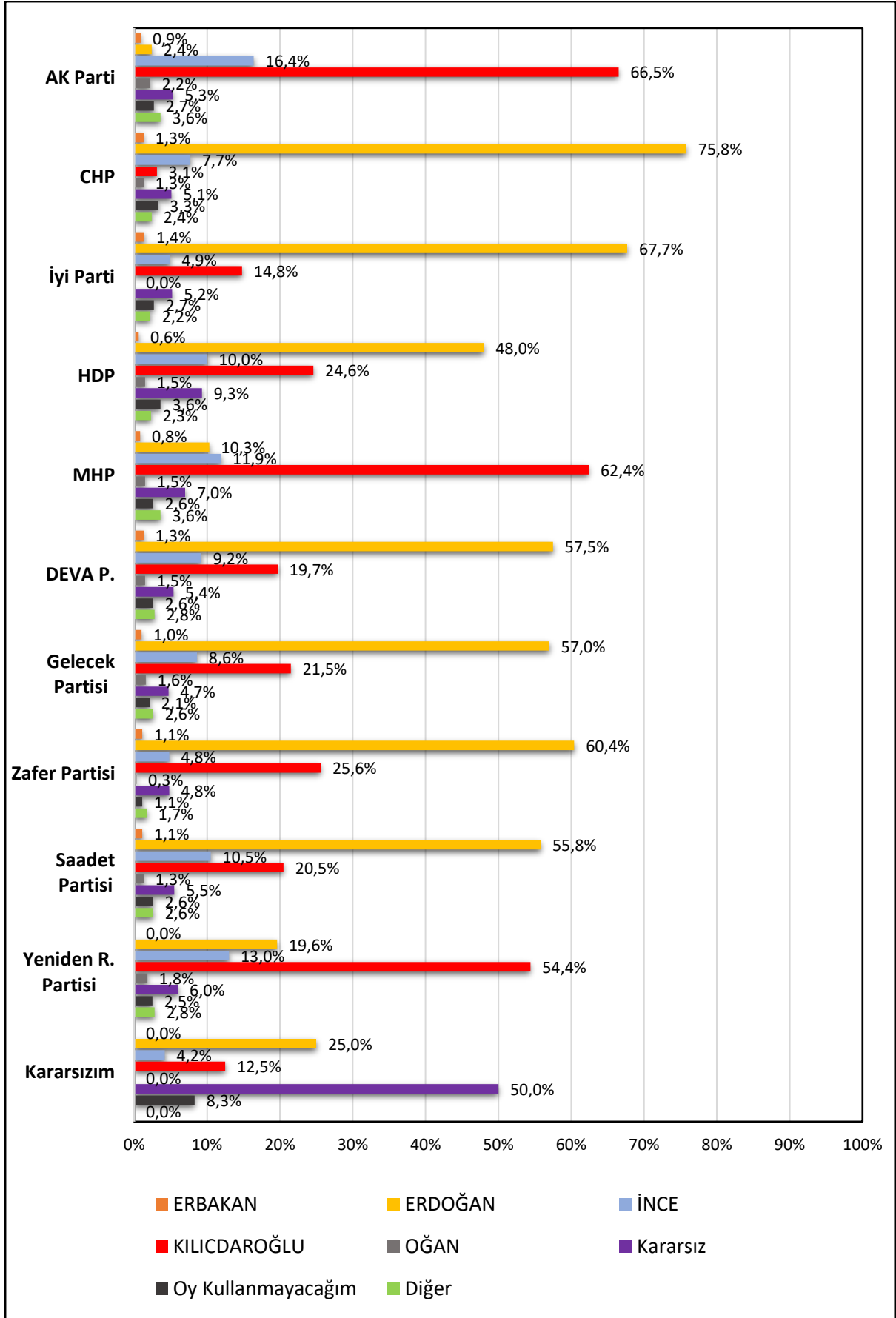
Araştırmaya katılanların oy verecekleri partilere göre Cumhurbaşkanı adayı oy dağılımına bakıldığında; AK Partiye oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 99,4'ü Cumhurbaşkanlığı seçiminde oyunu ERDOĞAN'a, CHP'ye oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 93,8'i KILIÇDAROĞLU'na, İyi Parti'ye oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 69,9'u KILIÇDAROĞLU'NA, HDP'ye oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 82,2'si KILIÇDAROĞLU'na, MHP'ye oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 76,5'i ERDOĞAN'a vereceğini söylemiştir. Diğer sonuçlar için **Grafik 17'**e bakınız.

Araştırmaya katılanların “**asla oy vermeyecekleri parti**” ve Cumhurbaşkanı adaylarının oy dağılımları karşılaştırıldığında bazı önemli sonuçlar şu şekilde sıralanabilir. AK Partiye asla oymeyeceklerin yüzde 65,5'i KILIÇDAROĞLU'na, yüzde 2,4'ü ERDOĞAN'a oy vereceğini belirlemiştir. CHP'ye asla oymeyeceğini söyleyenlerin yüzde 75,8'i ERDOĞAN'a, yüzde 3,1'i KILIÇDAROĞLU'na oy vermektedir. Buna göre KILIÇDAROĞLU ERDOĞAN'a göre kendi partisine asla oymeyecek olanlardan daha yüksek bir oranda oy almaktadır. Ayrıntıya **Grafik 18'den** bakılabilir.

Grafik 17. Oy Verilecek Parti ve Adayların Oy Dağılımları

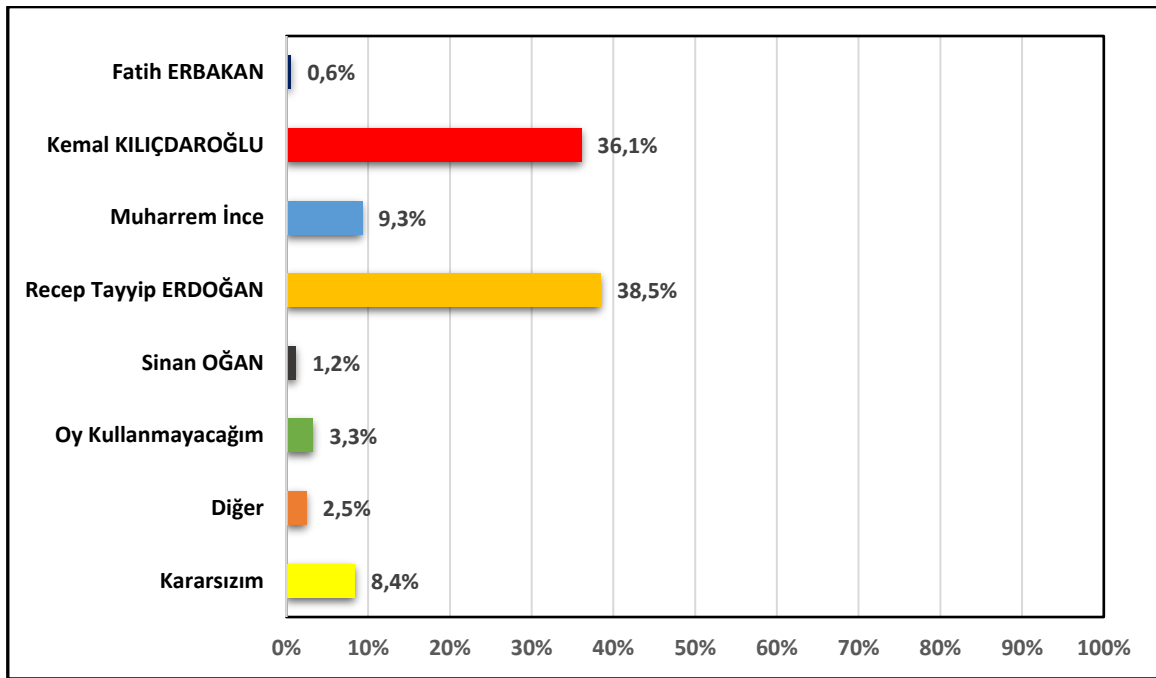
Grafik 18. Asla Oy Verilmeyecek Parti ve Adayların Oy Dağılımları

5. Cumhurbaşkanı Adaylarının Oy Dağılımlarıyla İlgili Analizler

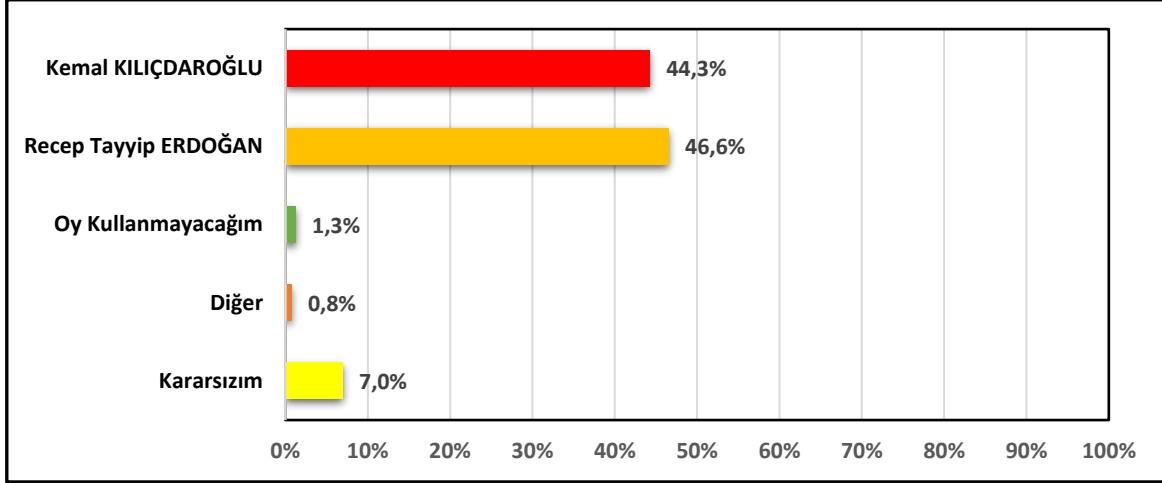
Bu bölümde araştırmaya katılanların “Bu pazar seçim olsa hangi adaya oy verirsiniz? sorusuna verdikleri cevaplar değerlendirilmiştir. Araştırma esnasında kesin olarak belirlenmiş olan adaylar Recep Tayyip ERDOĞAN ve Kemal KILIÇDAROĞLU’dur. Dolayısıyla diğer adaların isimleri ölçüm aracında verilmemiştir. Ancak soru diğer seçeneğiyle yarı açık uçlu halde sorulmuştur. Dolayısıyla Muharrem İNCE, Fatih ERBAKAN ve Sinan OĞAN isimleri araştırmaya katılanlar tarafından doğrudan belirtilmiştir.

Grafik 19. Oy Verilecek Aday

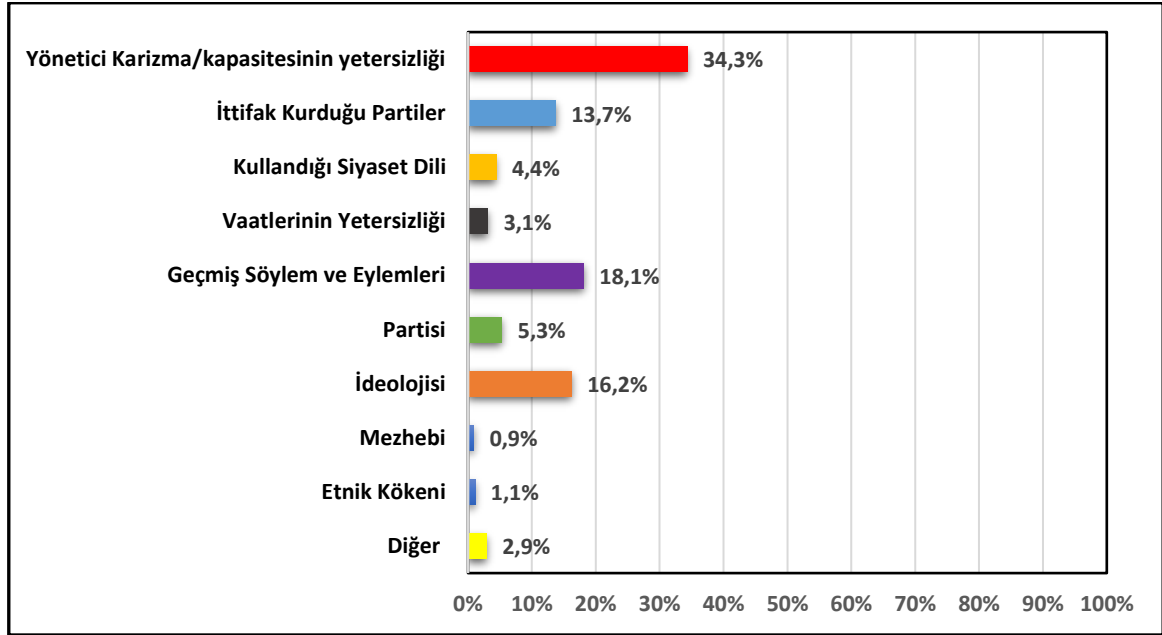
Araştırmaya katılanların yüzde 38,5’i Cumhurbaşkanlığı Seçiminde ERDOĞAN’a, yüzde 36,1’i KILIÇDAROĞLU’na, yüzde 9,3’ü İNCE’ye oy vereceğini belirtirken yüzde 8,4’ü kararsız olduğunu ve yüzde 3,3’ü ise seçimde oy kullanmayacağını belirtmiştir (Grafik 19). Oy dağılımlarının değerlendirilmesinde araştırmaya katılanların Türkiye’nin bölgelerine göre dağılımları dikkate alınmalıdır. Buna göre özellikle HDP’ oylarının bu araştırmada örneklem nedeniyle düşük çıkması ve yukarıdaki analizlerde de görüleceği gibi HDP’ye oy veren seçmenin çok büyük bir farkla KILIÇDAROĞLU’na oy veriyor olması KILIÇDAROĞLU’nun oylarının artabileceğini göstermektedir.

Grafik 20. Katılımcıların Asla Oy Vermeyecekleri Aday

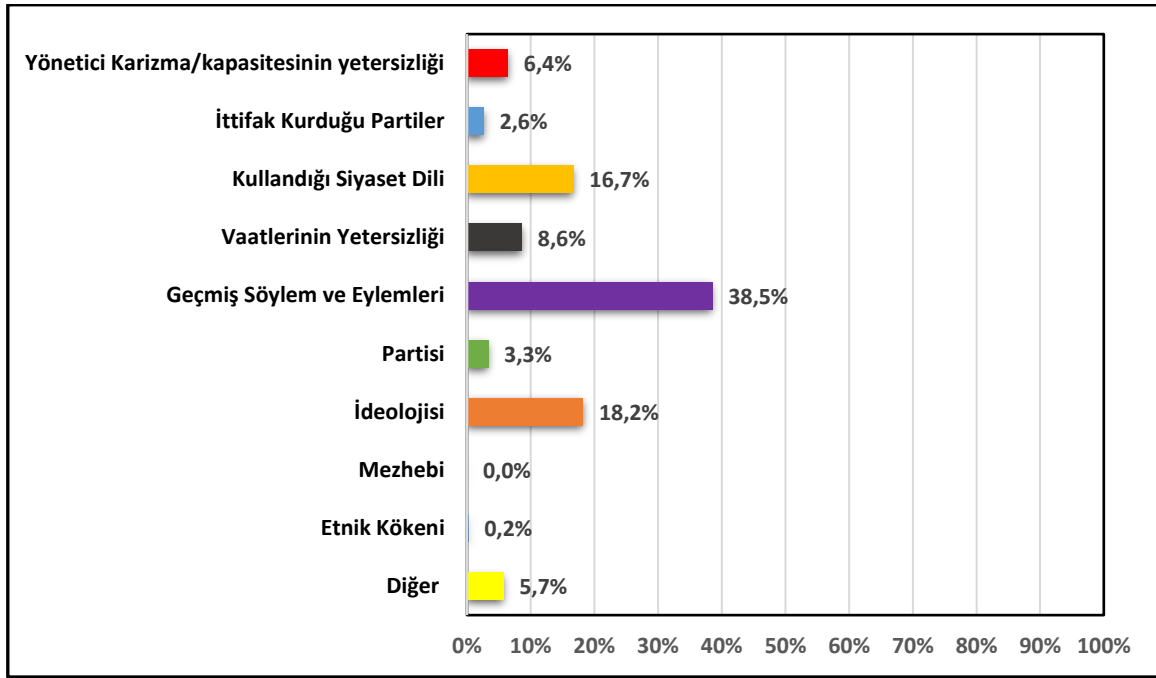
Araştırmaya katılanların yüzde 46,6'sı Asla ERDOĞAN'a oy vermeyeceğini belirtirken, yüzde 44,3'ü KILIÇDAROĞLU'na vermeyeceğini söylemiştir. Kararsız olanlar oranı yüzde 7'dir (Grafik 20). Dolayısıyla Asla oy verilmeyecek adaylar arasında ERDOĞAN KILIÇDAROĞLU'na göre daha yüksek bir orana sahiptir.

Grafik 21. Katılımcıların KILIÇDAROĞLU'na Asla Oy Vermeme Nedenleri

Araştırmaya katılanlar asla KILIÇDAROĞLU'na oy vermeme nedenleri arasında en yüksek oranda “yönetici karizma/kapasitesinin yetersizliği” seçeneğini işaretlemişlerdir. Katılımcıların yüzde 18,1'i “geçmiş söylem ve eylemleri” nedeniyle, yüzde 16,2'si ideolojisi nedeniyle ve yüzde 13,7'si ittifak kurduğu partiler nedeniyle KILIÇDAROĞLU'na asla oy vermeyeceğini belirtmiştir (Grafik 21).

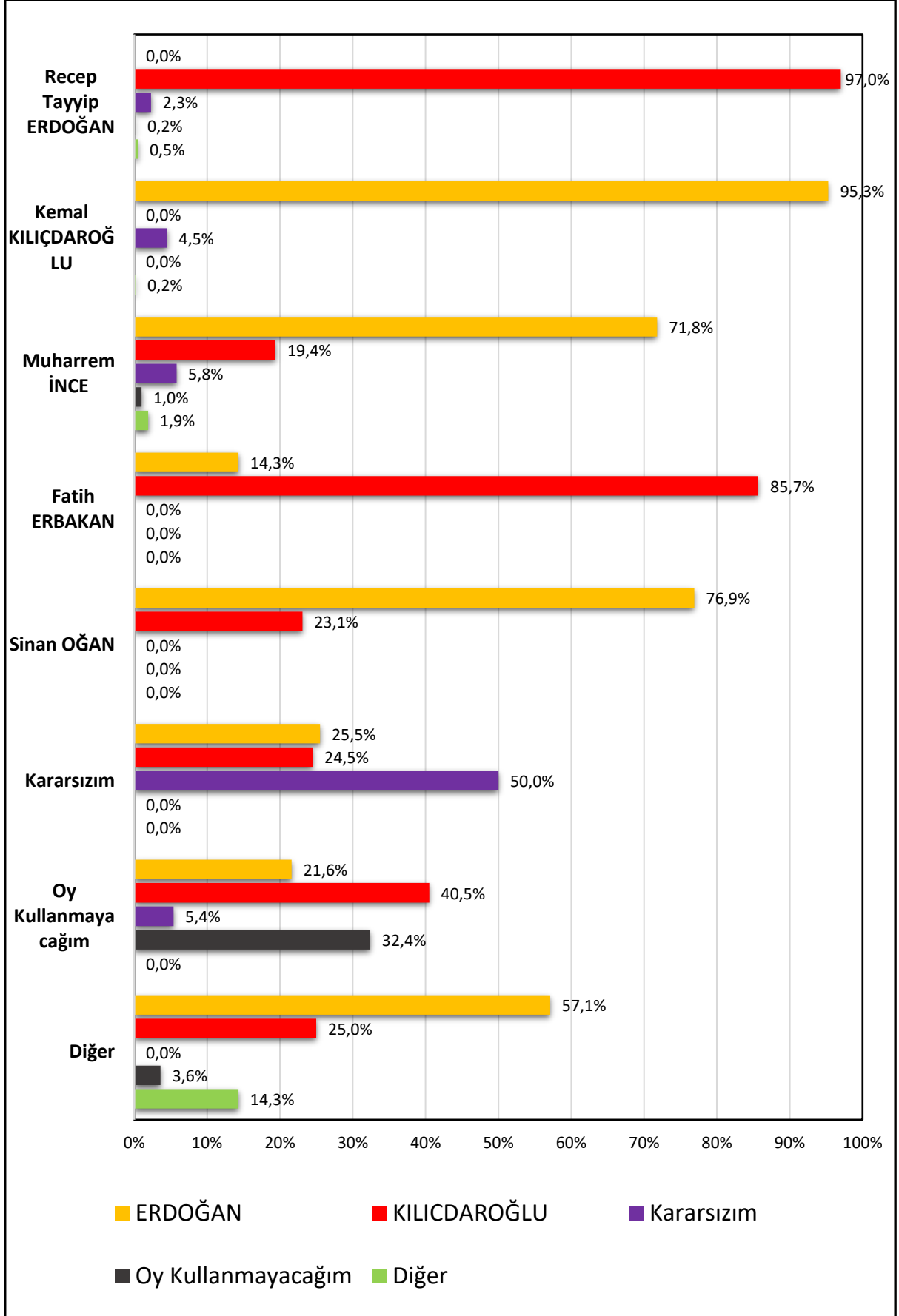
Grafik 22. Katılımcıların ERDOĞAN'a Asla Oy Vermeme Nedenleri

Araştırmaya katılanların yüzde 38,5'i "Geçmiş söylem ve eylemleri" nedeniyle ERDOĞAN'a asla oy vermeyeceğini belirtirken, yüzde 18,2'si ideolojisi nedeniyle, yüzde 16,7'si kullandığı siyaset dili nedeniyle asla oy vermeyeceğini ifade etmiştir (Grafik 22).

Adayların oy dağılımları ile katılımcıların asla oy vermeyecekleri adaylar karşılaştırıldığında Cumhurbaşkanlığı seçiminde ERDOĞAN'a oy vereceğini belirtenlerin yüzde 97'si asla KILIÇDAROĞLU'na oy vermeyeceğini, KILIÇDAROĞLU'na oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 95,3'ü Asla Erdoğan'a oy vermeyeceğini, İNCE'ye oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 71,8'i asla ERDOĞAN'a oy vermeyeceğini, OĞAN'a oy vereceğini söyleyenlerin yüzde 76,9'u asla ERDOĞAN'a oy vermeyeceğini, Erbakan'a oy vereceğini söyleyenlerin ise yüzde 85,7'si asla KILIÇDAROĞLU'na oy vermeyeceğini belirtmiştir. Kararsızların yüzde 25,5'i asla ERDOĞAN'a oy vermeyeceğini, yüzde 24,5'i ise asla KILIÇDAROĞLU'na oy vermeyeceğini söylemiştir. Oy vereceği adayı "Diğer" olarak belirtenlerin ise yüzde 57,1'i ERDOĞAN'a asla oy vermeyeceğini belirtmiştir. Ayrıca oy kullanmayacağını söyleyenlerin yüzde 40,5'i asla KILIÇDAROĞLU'na, yüzde 21,6'sı ise Asla ERDOĞAN'a oy vermeyeceğini belirtmiştir (Grafik 23). Bu verilere bakıldığında seçimin ikinci tura kalması durumunda KILIÇDAROĞLU'nun seçimi kazanma şansını artırmaktadır.

Grafik 23. Adaylar OY Dağılım ve Asla Oy Verilmeyecek Aday

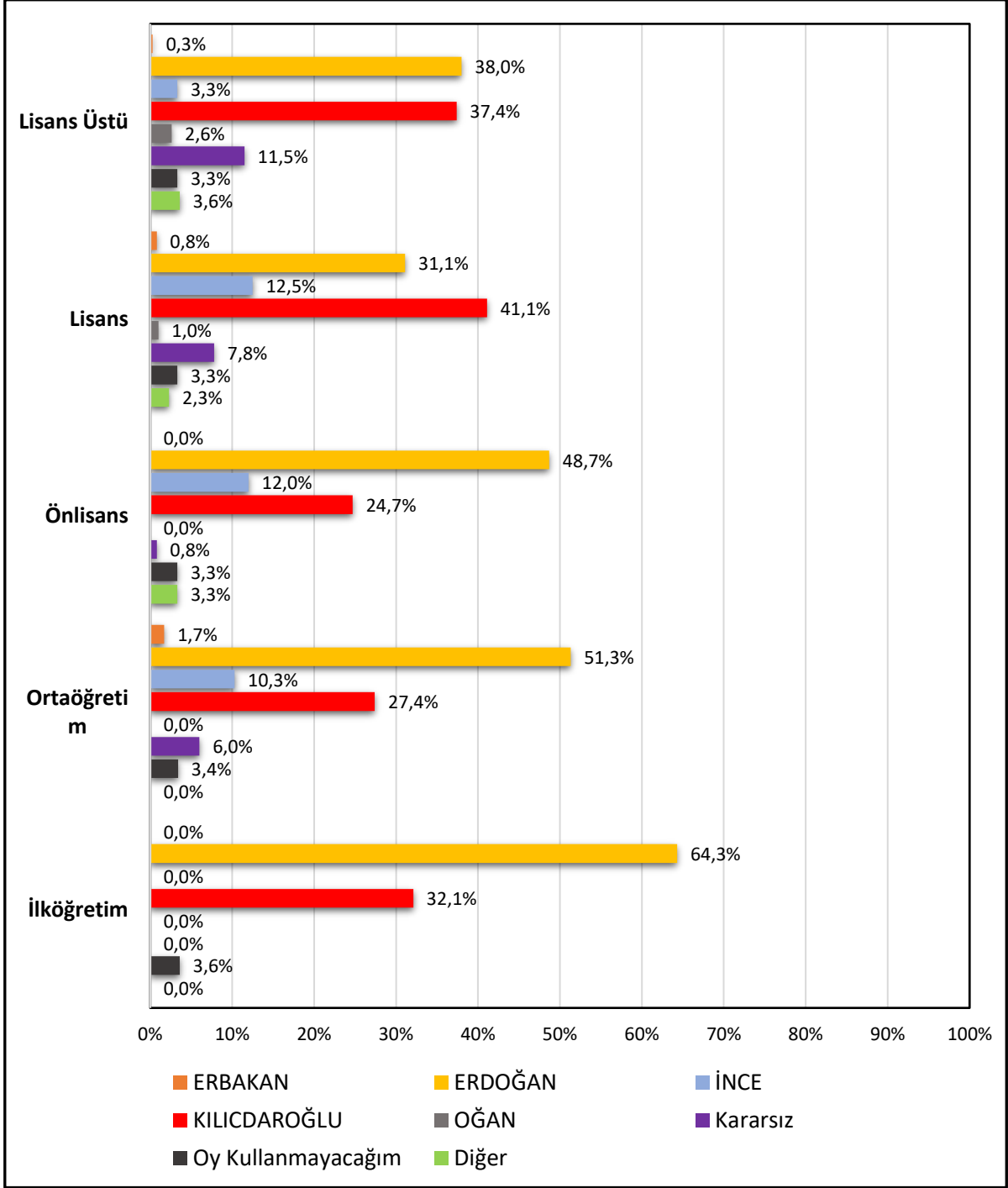
Araştırmaya katılanların eğitim düzeyleri ile adayların oy dağılımları ele alındığında lisans üstü, ön lisans, ortaöğretim ve ilköğretim düzeyinde eğitime sahip olanlarda ERDOĞAN daha yüksek bir oy alırken lisans düzeyinde eğitime sahip olanlarda ise KILIÇDAROĞLU'nun daha yüksek bir oy aldığı görülmektedir. Ayrıntılı bilgiye **Grafik 24'ten** bakılabilir.

Araştırmaya katılanların yaş düzeyleri arttıkça ERDOĞAN'ın aldığı oy oranı daha yüksek olarak gerçekleşirken, yaş düzeyi azaldıkça KILIÇDAROĞLU'nun oy oranı artış göstermektedir. 32 ve altındaki yaş gruplarında KILIÇDAROĞLU daha yüksek oy alırken, 33 ve üstü yaş gruplarında ERDOĞAN daha yüksek oy almaktadır. Ayrıntılı bilgiye **Grafik 25'ten** bakılabilir.

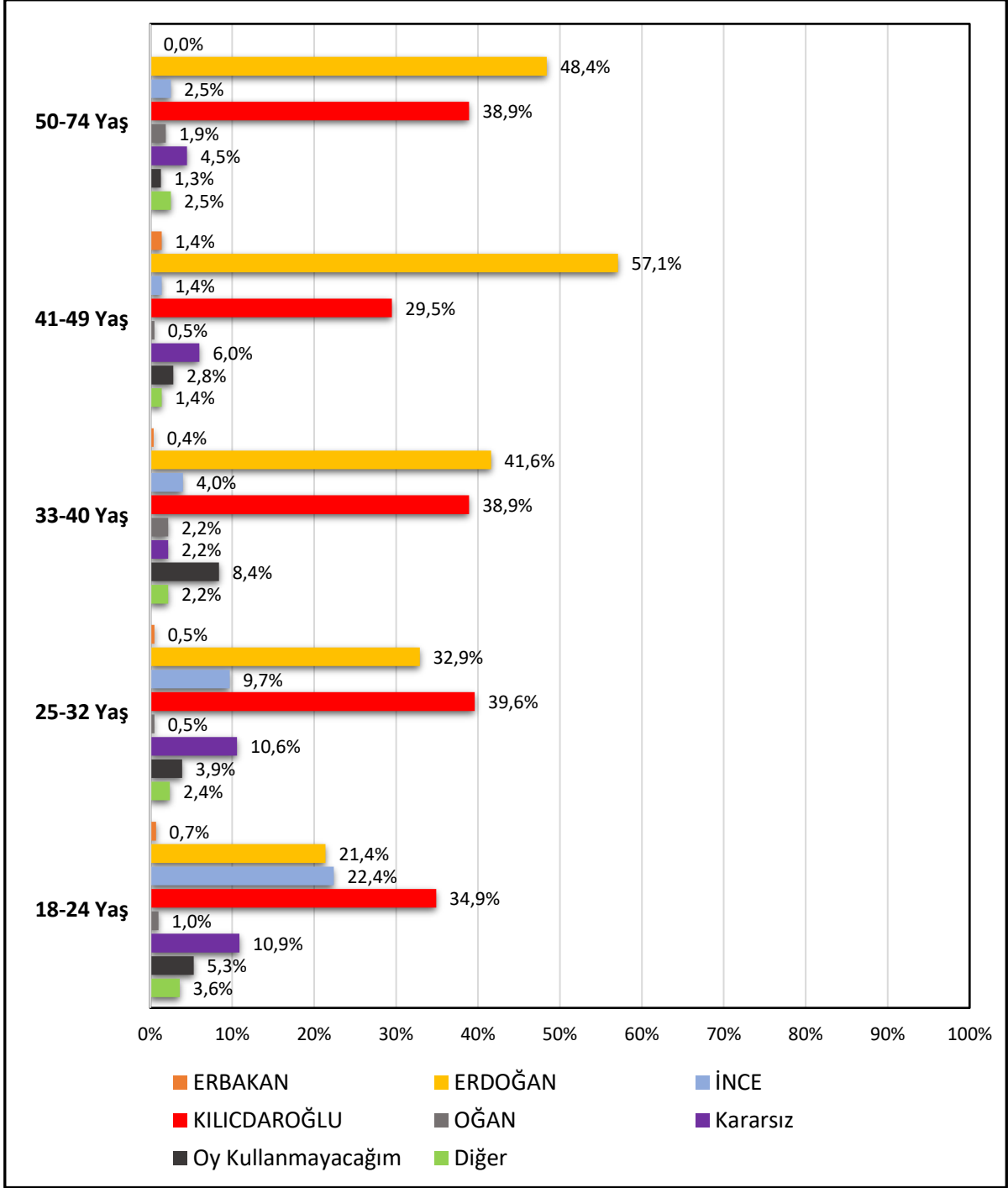
Katılımcıların siyasal bilgiye erişme araçlarına göre adayların oy dağılımları incelendiğinde; siyasal bilgiye televizyon, haber siteleri ve çevresinden eriştiğini söyleyenlerden daha yüksek bir oranda ERDOĞAN oy alırken, siyasal bilgiye gazete ve sosyal medya aracılığıyla eriştiğini söyleyenlerde ise daha yüksek oranlarda KILIÇDAROĞLU'nun oy aldığı görülmektedir. Ayrıntılı bilgiye **Grafik 26'dan** bakılabilir.

Araştırmaya katılanların TÜİK Düzey 1 bölgelerine göre dağılımları ile Cumhurbaşkanı adaylarının aldıkları oy oranları karşılaştırıldığında Batı Marmara, Doğu Marmara, Batı Anadolu, Orta Anadolu, Batı Karadeniz, Kuzeydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu bölgelerinde ERDOĞAN daha yüksek bir oy alırken; İstanbul, Ege, Akdeniz, Doğu Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde KILIÇDAROĞLU'nun daha yüksek oy aldığı görülmektedir. Ayrıntılı bilgiye **Grafik 27'den** ulaşılabilir.

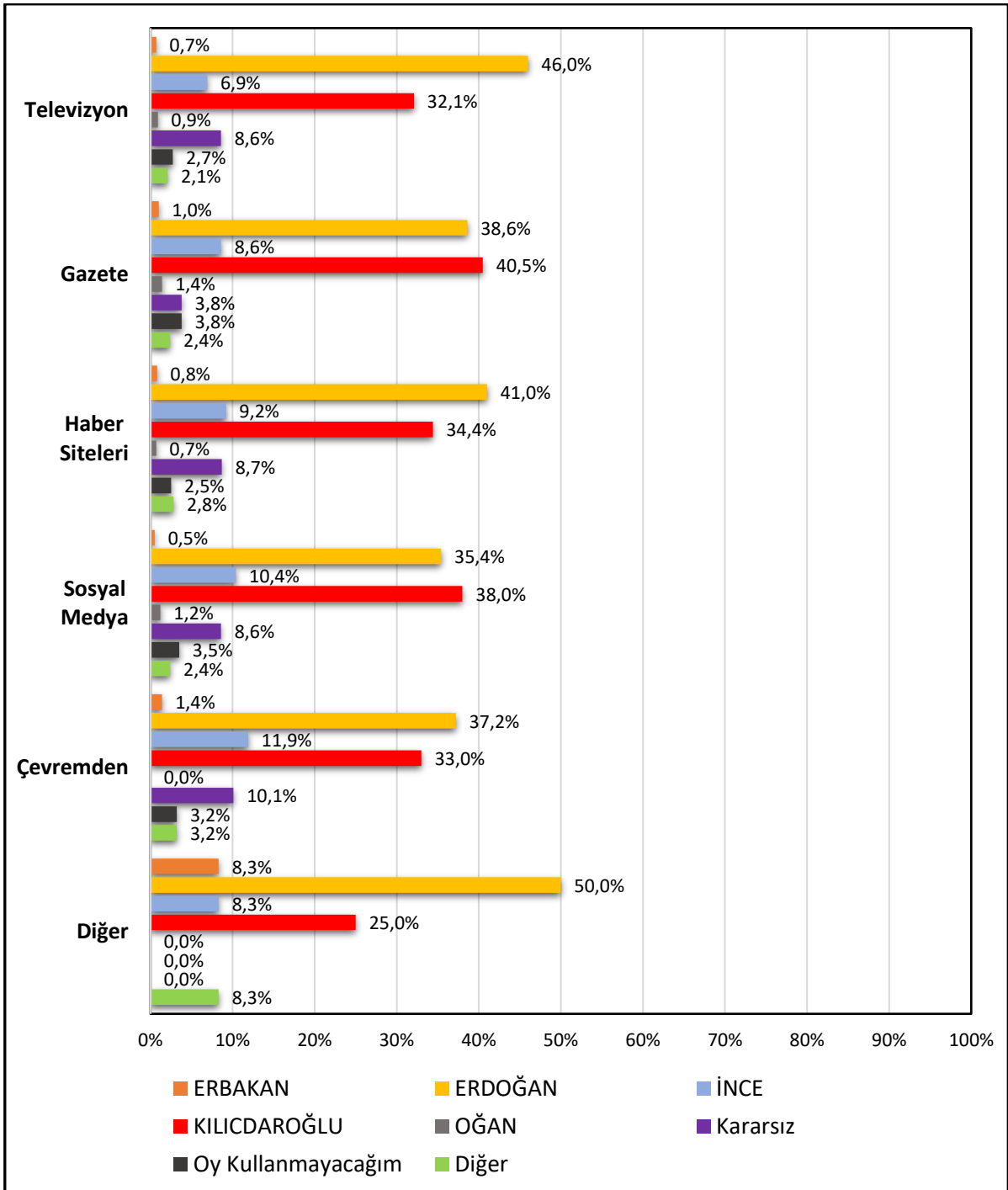
Grafik 24. Katılımcıların Eğitim Düzeyleri ve Adayların Oy Dağılımı

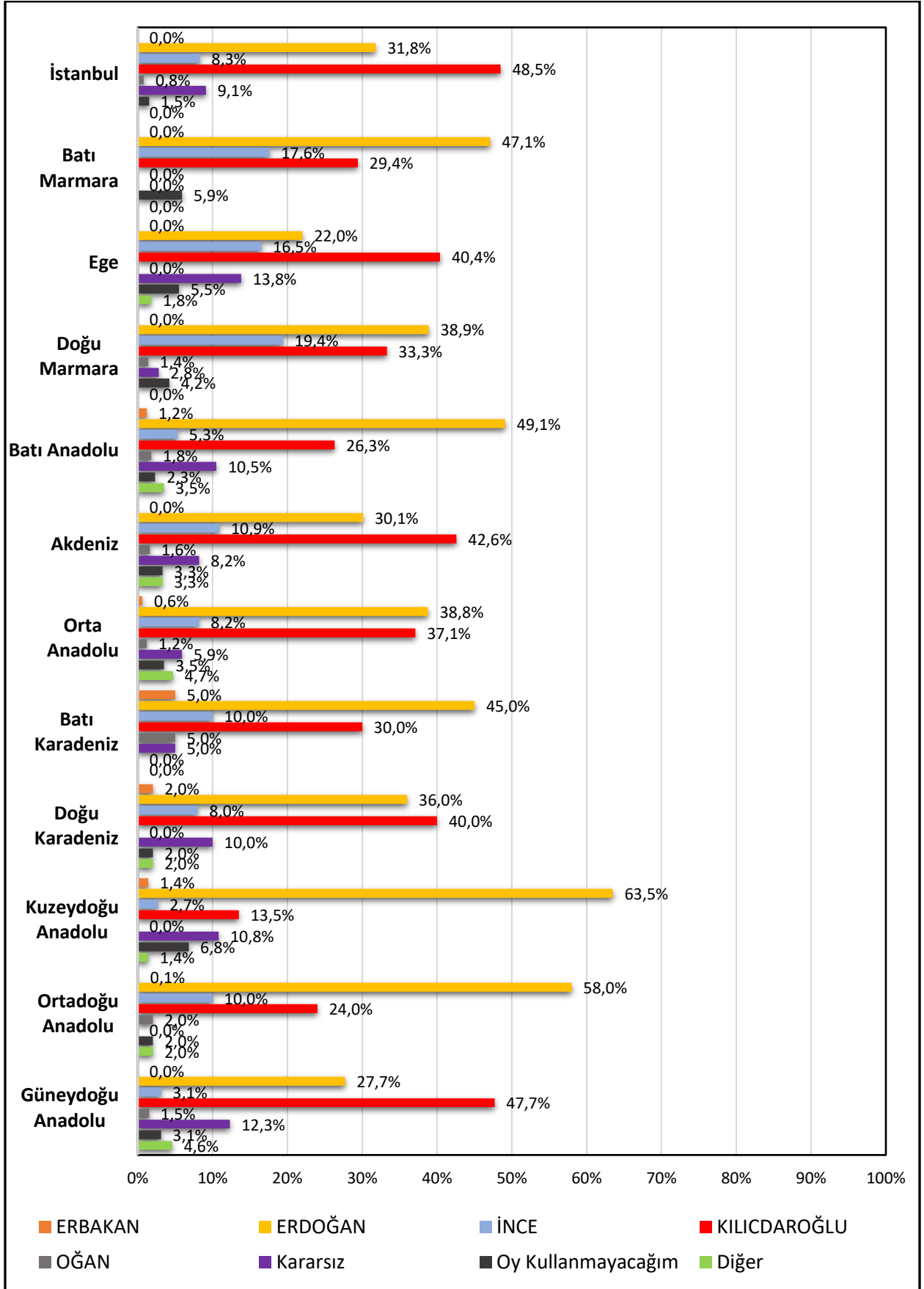
Grafik 25. Katılımcıların Yaş Düzeyi ve Adayların Oy Dağılımı

Grafik 26. Katılımcıların Siyasal Bilgiye Erişme Araçları ve Adayların Oy Dağılımı

Grafik 27. TÜİK Düzey 1 Bölgeleri ve Adayların Oy Dağılımı

SONUÇ

Bu Araştırmanın verileri olasılıksız örnelemeye dayalı olarak dijital doğrudan postalama tekniğiyle toplanmıştır. Araştırmaya katılanların ağırlığında Türkiye'nin orta bölgelerinin daha öndedir. Dolayısıyla araştırmada yapılacak genellemelerde bu bölgelerdeki seçmen profilinin dikkate alınması önem taşımaktadır. Bu bağlamda yapılan araştırmada Cumhuriyet İttifakı'nın adayı olan Recep Tayyip ERDOĞAN'ın Millet İttifakı adayı Kemal KILIÇTAROĞLU'na göre küçük bir farkla daha önde olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak her iki aday da ilk turda Cumhurbaşkanı seçilebilme oranına ulaşamamaktadır. Bunda Muharrem İNCE'nin aldığı oylar ve kararsızlar etkilidir.

Hem örnekleme giren katılımcıların bölgesel profilleri hem de katılımcıların asla oy vermeyecekleri adaylar dikkate alındığında ikinci turda KILIÇTAROĞLU'nun oy oranlarının yükselmesi daha olası görülmektedir. Çünkü araştırmada Muharrem İNCE'ye (%71,8) ve Sinan OĞAN'a (%76,9) oy vereceğini söyleyen katılımcıların büyük çoğunluğu ERDOĞAN'a asla oy vermeyeceğini belirtmiştir. Ayrıca kararsız seçmenler küçük bir farkla da olsa ERDOĞAN'a daha yüksek bir oranla asla oy vermeyeceklerini belirtmişlerdir.